

АКАДЕМИЈА УМЕТНОСТИ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовео комисију 18.11.2015; Декан Академије уметности</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: др Марина Миливојевић-Мађарев, доцент, Театрологија, Академија уметности – председник комисије; др Тајјана Дадић-Динуловић, ванредни професор, Уметност примењена у архитектури, техници и дизајну, Факултет техничких наука; др Живко Поповић, ванредни професор, Театрологија, Академија уметности – ментор.</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Милена, Милета, Лесковац.</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 14.06.1957, Лалић, Озаци, Србија.</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив -</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија -</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: Академија уметности, <i>Режије Јурија Љвовича Ракитина у Српском народном позоришту (1946-1952)</i>, Театрологија, 11.05.2005.</p> <p>6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Театрологија</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: <i>Режије Боривоја Ханауске у Српском народном позоришту (1945-1967)</i>
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.
<p>АПСТРАКТ.....5</p> <p>ABSTRACT.....6</p> <p>УВОД7</p> <p>БИОГРАФИЈА БОРИВОЈА ХАНАУСКЕ12</p> <p>ТЕАТРОЛОШКА АНАЛИЗА ПРЕДСТАВА24</p> <p>НАРОДНИ ПОСЛАНИК – Бранислав Нушић26</p> <p>ВИНОГРАДАРИ ИЗ ШАРТРЕА – Драматизовали Л. Кобрињски и Е. Рејмонд по приповеци Ги де Мопасана.....32</p> <p>ТУЋЕ ДЕТЕ – Василиј Васиљевић Шкваркин35</p> <p>ФИГАРОВА ЖЕНИДБА или ЛУДИ ДАН – Пјер-Огистен Карон де Бомарше38</p> <p>МИСИЈА МИСТЕР ПЕРКИНСА У ЗЕМЉИ БОЉШЕВИКА – Александар Евдокимовић Корнејчук40</p> <p>ПОКОНДИРЕНА ТИКВА – Јован Стерија Поповић (1946)43</p>

ПОКОНДИРЕНА ТИКВА – Јован Стерија Поповић (1954)	50
ПОКОНДИРЕНА ТИКВА – Јован Стерија Поповић (1958)	54
ПОКОЈНИК – Бранислав Нушић (1964)	67
ПОКОЈНИК – Бранислав Нушић (1952)	80
ЦВРЧАК НА ОГЊИШТУ – Чарлс Дикенс Константин	88
РУСКО ПИТАЊЕ – Михајлович Симонов	91
МЕЂАВА – Игор Торкар	93
ДОН ЖУАН – Жан Батист Поклен Молијер	98
МУЗИЧКИ ПАЈАЦИ – Лајош Зилахи	104
НАД ПОПОМ ПОПА – Богдан Чиплић	110
ШАРЕНА ЛОПТА – Игор Торкар	115
ДА ЛИ ЈЕ ОВУДА ПРОШАО МЛАДИ ЧОВЕК – Павел Хануш	120
ВЛАСТ – Бранисав Нушић	127
ТЕТОВИРАНА РУЖА – Тенеси Вилијемс	131
ПАРАСТОС У БЕЛОМ – Мирослав Антић	135
ПЕРА СЕГЕДИНАЦ – Лаза Костић	144
ИЗБИРАЧИЦА – Коста Трифковић	150
ВУК БУБАЛО – Бранко Топић	173
ФИЗИЧАРИ – Фридрих Диренмат	176
ДОНА РОЗИТА ИЛИ ГОВОР ЦВЕЋА – Федерико Гарсија Лорка	180
ПРОСЈАЧКА ОПЕРА – Бертолт Брехт	184
КИР ЈАЊА – Јован Стерија Поповић	188
ТРАКТАТ О СЛУШКИЊАМА – Богдан Чиплић	194
ГОСПОЋА БОВАРИ – Гистав Флобер – Гастон Бати.....	200
АНАЛИЗА ХАНАУСКИНОГ РЕДИТЕЉСКОГ РАДА	203
ОДНОС ПРЕМА ДРАМСКОМ ТЕКСТУ	203
РАД СА УМЕТНИЧКИМ САРАДНИЦИМА	206
ПРОБЕ	210
РАД СА ГЛУМЦИМА	212
ЕСТЕТИКА РЕДИТЕЉА БОРИВОЈА ХАНАУСКЕ	216
ЗАКЉУЧАК	229
ПРИЛОЗИ	233
РЕЖИЈЕ БОРИВОЈА ХАНАУСКЕ У СРПСКОМ НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ	233
ЛИТЕРАТУРА.....	252

У дисертацији се налази фотографија Боривоја Ханауске; фотографије 27 плаката представа које је он режирао; 22 фотографије сцена из тих представа; фотографије 3 сценографске скице.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација *Режије Боривоја Ханауске у Српском народном позоришту (1945-1967)* је резултат свеобухватног истраживања богатог позоришног опуса редитеља који је свој стваралачки живот посветио раду са ансамблом Српског народног позоришта и са њим створио низ запажених представа. Дисертација доноси целовиту, систематичну и детаљну слику Ханаускиног редитељског опуса, анализу његових редитељских метода, поетике и естетике.

Прво поглавље дисертације је *Увод*. У њему Кандидаткиња, на јасан и концизан начин, дефинише предмет истраживања, документарну основу, методологију и циљеве истраживања. Када је реч о ранијим истраживањима Ханаускиног редитељског рада, Кандидаткиња закључује да историчари Српског народног позоришта и југословенске режије: Влада Поповић, Лука Дотлић и Петар Марјановић, сматрају да је Ханаускин редитељски рад, уз рад Јурија Љвовича Ракитина, Јосипа Кулунџића, Јована Коњовића и Јована Путника био од пресудног утицаја за стварање „новосадске позоришне режије“. Кандидаткиња је започела своје истраживање на основу радова наведених историчара, а за циљ је себи поставила да опише Ханаускину редитељску поетику. Да би то остварила, извршила је театролошку реконструкцију свих представа које је Ханауска поставио у Српском народном позоришту и на основу тога је извела синтезу и закључке истраживања.

Друго поглавље носи наслов *Биографија Боривоја Ханауске*. За писање овог поглавља Кандидаткиња је истражила обимну документарну грађу, тако да је створила целовиту и прецизну слику околности у којима је Ханауска учио и радио, од Крушевца у коме је рођен, преко детињства и младости проведене у Београду, првих уметничких радова, низа ситуација у којима је сазревао његов редитељски таленат у више земаља и градова, утицај позоришних уметника од којих је учио, све до коначног везивања за Нови Сад и Српско народно позориште у коме је доживео афирмацију и остварио најзначајније режије.

Треће поглавље под насловом *Театролошка анализа представа* најобимније је у целој дисертацији –179 страна; садржи театролошке реконструкције свих тридесет представа које је Ханауска поставио у Српском народном позоришту. Кандидаткиња у њему примењује, на изразито компетентан начин, специфичну театролошку методу реконструкције представа. Ово поглавље сведочи о њеној посвећености у истраживању доступне театрографске грађе о Ханаускиним представама и способности да од низа сачуваних докумената сачини уверљиве и заокружене театролошке реконструкције представа, на којима заснива своје даље анализе и синтетичке закључке о Ханаускином редитељском раду. Ово поглавље садржи тридесет потпоглавља, свако од њих посвећено је једној Ханаускиној режији, а по правилу су поређана по хронолошком реду, осим у случају драмских комада које је Ханауска постављао више пута, као што су *Покондирена тиква* Јована Стерије Поповића и *Покојник* Бранислава Нушића. У тим случајевима она напушта хронолошки редослед ради вршења компаративних анализа Ханаускиних поставки истог драмског текста.

Приликом театролошких реконструкција представа Боривоја Ханауске Кандидаткиња је користила широку лепезу документарне грађе и извора.

Када је реч о драмским комадима које је Ханауска постављао, Кандидаткиња износи најважније податке о писцу, о значају тог дела у пишчевом опусу и у драмској литератури уопште. Затим она коментарише околности у којима је дошло до постављања тог дела на сцену и разлоге за његово постављање у одређеном тренутку.

Када је реч о припремном редитељском раду, Кандидаткиња користи сачуване изворе да би реконструисала ту фазу Ханаускиног рада, истражује његове нацрте представа, редитељске реферате намењене позоришној управи и драматуршку обраду уколико постоји.

Важан извор су сачувани примерци драмског текста које је Ханауска користио током проба, у које је уписивао низ редитељских интервенција и решења, од скраћења текста, мењања појединих речи у реченицама, повремено и дописивања реплика, до разноврсних редитељских бележака и скица.

Када је реч о реконструкцији процеса проба, најважнији извори су дневници проба из којих делимично или потпуно сазнајемо број проба, околности у којима су се оне одвијале, кључне тренутке процеса у којима су се отварале могућности за реализацију редитељских захтева и идеја. Интересантни су и извештаји са контролних проба на којима је управа позоришта стицала увид у оно што је урађено и у правац којим се представа развија.

Посебно су вредне сценографске скице, цртежи на редитељском примерку текста и други документи који нам сведоче о трагању за решењем простора представе, за сценографским и костимографским решењима. Са тим циљем Кандидаткиња анализира и фотографије на којима су забележени поједини тренуци представа, а такође и програмске књижице, плакате и осталу театрографску грађу. Све то пружа богату основу за реконструкцију појединих Ханаускиних редитељских решења.

Један од најважнијих извора за реконструкцију представа су критике изашле у дневним новинама и часописима. Те критике некад изазивају недоумице, елементе представе које један критичар хвали други напада, тако да је пред истраживачем сложен посао да утврди објективан суд о дејству представе на публику на основу различитих критика, да разуме у којој мери је редитељска идеја прешла рампу и како је на њу реаговала позоришна публика. Пошто је Ханауска, у историји нашег позоришта, један од зачетника такозваног „новог читања текста“, то јест обавезе редитеља да драмски текст постави тако да он буде сагледан у светлу савременог тренутка и сензибилитета, реакције критичара су посебно занимљиве за откривање те димензије Ханаускиног опуса. Такође, критике су главни извор информација о појединачним глумачким остварењима, о начину на који је редитељ поставио одређени лик и о томе колико су глумци прихватили и оживели редитељеве идеје. Постоје и документи из којих можемо да откријемо какав је био Ханаускин однос према критичарима који су писали о његовим поставкама.

Значајан извор за позоришни живот Ханаускиних представа су и подаци колико пута су оне играле, колико гледалаца их је видело, на којим домаћим и иностраним сценама су гостовале и са каквим успехом, о фестивалима на којима су учествовале и о наградама које су добиле.

Од великог значаја за ово истраживање су аутобиографски записи које је

Ханауска поверио на чување Позоришном музеју Војводине. Исто тако и његова јавна предавања, објављени или сачувани текстови о драмама које је режирао и новински интервјуи.

Поред ових извора Кандидаткиња је користила објављена и необјављена сведочанства која су о Ханауски оставиле његове колеге, познати позоришни уметници. Кандидаткиња је и сама сакупила значајне податке путем интервјуа са ствараоцима који су блиско сарађивали са њим.

Четврто поглавље носи наслов *Анализа Ханаускиног редитељског рада*. У њему Кандидаткиња, на основу претходних истраживања, аргументовано разматра особености Ханаускиног редитељског поступка и доноси опште закључке о тој теми. Ово поглавље се састоји од четири потпоглавља, а проблематика коју разматрају јасно се види из њихових наслова: прво потпоглавље носи наслов *Однос према драмском тексту*, друго *Рад са уметничким сарадницима*, треће *Пробе*, и четврто *Рад са глумцима*.

Пето поглавље дисертације је *Естетика редитеља Боривоја Ханауске*. У њему Кандидаткиња, на основу ранијих анализа, методом синтезе ствара заокружен уметнички портрет Боривоја Ханауске и његове визије позоришта. Она истиче утицај његових учитеља и других уметника који су одредили његов стваралачки пут и однос према стваралаштву. Тај посвећени однос према позоришту Кандидаткиња истиче у свим аспектима Ханаускиног редитељског рада: у односу према драмском тексту, у припремном раду када редитељ, сам са драмом, припрема будућу представу, затим његов рад на читаћим пробама, у простору, на мизансцену, са глумцима; посебно обрађује његов однос према сценском простору, јер је он у том погледу ишао испред свог времена и отворио пут за савременији приступ том аспекту представе; Кандидаткиња прецизно објашњава разлику Ханаускиног рада у односу на рад његових учитеља, његових колега или на рад савремених редитеља; такође и његов однос према позоришној публици и месту позоришта у друштву. Она истиче и особене карактеристике његове личности и темперамента које су обележиле његову редитељску поетику.

У шестом поглављу под насловом *Закључак* Кандидаткиња истиче особеност и значај Ханаускиног редитељског опуса за развитак редитељске уметности у Српском народном позоришту.

Седмо поглавље су *Прилози*. У њима се налазе сви битни театрографски подаци о представама које је Боривоје Ханауска режирао у Српском народном позоришту: датум премијере, сцена на којој је играна, списак улога и глумаца који су их играли, списак сарадника на представи, временски период у коме је представа играна, број одиграних представа, гостовања на којима је била и укупан број гледалаца.

Осмо поглавље је *Литература*. Оно се састоји из више сегмената: прво је наведена грађа, објављена и необјављена, која је коришћена током истраживања; затим су наведени прекуцани драмски текстови које је Ханауска користио у раду на представи; потом су наведене књиге које су коришћене током овог истраживања, као и текстови из часописа и дневне штампе. Дугачак списак литературе сведочи о темељности истраживања које је Кандидаткиња извршила током писања докторске дисертације.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са ISI листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке или радове који могу заменити овај услов до 01.јануара 2012. године. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Ракитинове режије у Српском народном позоришту, Позоришни музеј Војводине, Нови Сад 2007.

Осврт на петорицу сталних сценографа Српског народног позоришта, Зборник Матице српске за сценске уметности, бр. 45 (Зборник приређен у част 150. година СНП), Нови Сад 2011, 267-283.

Век и по Српског народног позоришта 1861-2011, Српско народно позориште, Нови Сад 2012.

Стана Јатић, In memoriam, Сцена, Стеријино позорје, Нови Сад 2014, 160-161.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Основни резултати истраживања су систематична и детаљна слика Ханаускиног редитељског опуса, анализа његових редитељских метода, поетике и естетике.

Као значајан резултат и допринос нашој театролошкој литератури можемо навести тридесет театролошких реконструкција представа које је Ханауска режирао. Театролошке реконструкције значајних представа су бројне у земљама са развијеном позоришном културом, док у нашој литератури нису честе, што повећава значај резултата овог истраживања.

Резултат истраживања је и употпуњавање слике о такозваној „новосадској позоришној режији“, то јест о редитељима који су у деценијама после Другог светског рата радили у сталном ангажману у Српском народном позоришту и афирмисали тај ансамбл као водећи у земљи.

Истраживање је усмерено пре свега ка Ханаускином редитељском раду, али је Кандидаткиња, пратећи основну линију свог рада, истражила и друге аспекте позоришног рада у Српском народном позоришту: глумачке креације, рад сценографа и костимографа, рад управе и позоришног колектива, позоришну публику, тако да и ти резултати могу бити од значаја за даља истраживања тог периода историје нашег позоришта.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.
Резултати овог истраживања су изложени на систематичан и прегледан начин.
IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ: Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:
1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме Да.
2. Да ли дисертација садржи све битне елементе Да.
3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци Ово је први целовит, систематичан и детаљан опис и анализа Ханаускиног редитељског опуса, анализа његових редитељских метода, поетике и естетике.
4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања Нема недостатака, јер је остварен план наведен у пријави теме.
X ПРЕДЛОГ:
На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:
- да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Марина Миливојевић-Мађарев,
доцент, председник комисије

др Татјана Дадић-Динуловић,
ванредни професор

др Живко Поповић, ванредни
професор, ментор.

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.